

TANG-PU-KAO DE PINDA-CHINEES

door
Jan Knappe Mizen

Tang-Pu-Kao was een Pinda-chinees als alle andere Pinda-chinezen. Een klein, mager, verhongerd mannetje, met een tanig gezicht vol diepe rimpels en schuine, glinsterende spleetogjes. Voor zijn buik droeg hij de grote trommel met het ronde deksel, en over zijn ene arm hingen wel honderd dassen in allerhande kleuren, want Tang-Pu-Kao had zijn handel uitgebreid....

Langzaam slofte Tang-Pu-Kao op zijn zeebenen door de dorpsstraat en traag klonk telkens zijn hese roep: „Pinda.... pinda.. lekka.. lekka....“

Maar de straat bleef stil en verlaten. Tang-Pu-Kao keek hierheen en daarheen en zijn roep werd dringender: „Pinda.... pinda....

lekka.... lekka“.... Het was alles vergeefs.... De Pinda-man stond stil en mompelde iets binnensmonds....

Fel scheen de zon in de straat.... Er was een broeiende hitte in de lucht, die onweer voorspelde.... Het leek wel of de mensen zich niet waagden in de broeiende hitte van de zomerdag....

Tang-Pu-Kao overpeinsde deze gedachte, terwijl zijn oogjes overal heen gluurden.... Dan ineens ging hij resoluut naar de deur van het deftige herenhuis aan de overkant.... Zijn loerende oogjes hadden heel even een gordijn zien bewegen voor een van de ramen.... Hij lachte en knikte tegen het raam, terwijl hij de straat overstak....

De stoep was hoog, hij moest de trommel voor zijn buik ondersteunen met allebei zijn handen, even sleepten de dassen over de stoep. Zijn hand zocht naar de bel.... Hij belde als een kind, dat plezier heeft in het bellen.... Het geluid galmde luidruchtig door een holle gang....

Er klonken voetstappen in de gang. Een dienstmeisje deed de deur open. Ze had een wit schort voor, en ze lachte met een mooi gezichtje....

Tang-Pu-Kao lachte ook, maar omdat Tang-Pu-Kao geen mooi gezicht had was het een grijns.. een wonderlijk mengelmoes van lijnen in een oud, geel en verhongerd gezicht.

Even stonden ze stil tegenover elkaar: de zonnige lach van het meisje en de zielige grijns van den chinees. Dan klapte hij de trommel open, zijn hand grabbelde in het lekkers en zijn tandeloze mond murmelde: „Pinda.... pinda.... vijf cent“....

De mond van het meisje werd klein en op haar lief gezichtje kwam een uitdrukking van minachting voor de aangeboden zoetigheden. En terwijl ze met haar hoofd schudde, slierden er dartele krulletjes voor haar ogen, die ze met haar hand bevallig wegstreek....

De grijns op het gezicht van Tang-Pu-Kao werd van een diepe menselijkheid.... hij liet het deksel van de trommel los, het klapte dicht met een lichte slag.... Dan hief hij zijn arm met de dassen op en spreidde de kleurige verscheidenheid op het deksel van de trommel uiteen. Zijn hand graaide gretig door het zachte kleurenwonder, zijn mond mompelde bewonderende klanken.... Terwijl zijn schuine ogen glinsterend naar het meisje keken, werden die klanken langzamerhand verstaanbaar: „Dassen.... èh.. dassen...., mooi.... mooi....

kwart... kwart"... En dan diep uit zijn keel een begrijpend ge-grinnik...

Er is een taal, die door alle men-sen verstaan wordt... Het mooie meisje met de lachende mond verstond ook die taal en ze kleur-de... Want ze wilde niet weten, dat ze stilletjes een vrijer had.. ze wilde het zelfs niet weten voor Tang-Pu-Kao, den Pinda-chinees.

Er was de harde stem van den veldwachter, die een einde maak-te aan de idylle. „Heb jij vergun-ning om te venten?“... Zijn hand klemde zich in de magere schou-der van Tang-Pu-Kao.

Tang-Pu-Kao keerde zich om, ver-schrikt. En het meisje was ook verschrikt. Met z'n tweeën keken ze naar de geweldige gestalte van den dorpsdiender, zijn hand klemde nog altijd in de schouder van Tang-Pu-Kao, en in zijn an-dere hand was de dikke stok, waarmee hij 's avonds de balda-dige dorpsjeugd tuchtigde.

„Heb jij permissie van den Burge-meester om te venten?“... Zijn stem was nu donker van ingehou-den toorn en zijn hand met de stok wees verduidelijkend naar de dassen, die nu triestig van Tang-Pu-Kao's arm afhingen... Tang-Pu-Kao's gezicht herkreeg langzaam de eeuwige grijns, waarmee zijn geslacht schijnt ge-boren te worden, en waarmee het schijnt te sterven. „Dassen... dassen... kwart... kwart... ja... één... één kwart... kop-pen"... Met zijn opgestoken vinger probeerde hij duidelijk te maken, dat de prijs van elk zijner dassen één kwartje was... zijn hoofd knikte monter tegen het barse gezicht van den veldwach-ter... Hij lichtte even de vette hoed van zijn hoofd met een ge-baar van diepe onderdanigheid.. Het leek wel of hij zich het gevaar niet bewust was...

De veldwachter keek verontwaar-digd. „Ga jij maar es effe met mij mee, baas... jij mot me niet voor de gek houwe, vlegel"...

Tang-Pu-Kao begreep het niet, de lachende grijns was nu op zijn gezicht verstart... het gezicht geleek nu een heel oud beeld van

gele zandsteen... En terwijl hij naast den veldwachter moeilijk voortstropelde over de oneffen stenen van de stille dorpsstraat, murmelde hij zachtjes voor zich heen vreemde klanken van onder-worpenheid en berusting...

En in de keuken vertelde het mooie dienstmeisje aan mevrouw, dat er aan de deur dat arme Chineesje was met z'n pinda-trommel, „U weet wel, mevrouw.. en toen kwam ineens die lelijke diender om hem mee te nemen..“ Ze was er van geschrokken. Het was goed te zien dat ze geschrok-ken was, ze zag er nog rood van. En waarom die diender het ge-daan had wist ze niet.. de Pinda-man wilde alleen maar pinda ver-kopen, maar ze lustte geen pinda, ze was er vies van... Over de mooie dassen sprak ze niet, me-vrouw behoefde dat niet te we-ten. Ze vond het alleen jammer, dat ze niet stilletjes zo'n das ge-kocht had... het was niet duur, een kwartje... en zo'n Chinees kon er toch met geen mens over praten...

En in diezelfde tijd, dat het dienst-meisje aan mevrouw haar treurig verhaal deed, nam de dorpsdien-der het verschrompelde Pinda-chineesje een scherp verhoor af in de „politiekamer“.

Tang-Pu-Kao was op een stoel gaan zitten. Zijn trommel had hij op de grond neergezet vlak bij zijn voeten, en over zijn arm hin-gen nog altijd de dassen, als de veelkleurige vlag van een vreem-de natie...

En telkens als de veldwachter iets tegen hem zei, dan lachte Tang-Pu-Kao met zijn ondoorgronde-lijke chinezen-grijns.

De veldwachter was bij de tafel gaan zitten met zijn zakboekje voor zich en een potlood in zijn hand. Maar er was niets te schrij-ven, want het enige verstaanbare antwoord dat hij kreeg op al zijn ongeduldige vragen was alleen: „ja... ja...“ en een wonderlijk grinniken, dat ergens diep van onder de flodderige jas kwam. Het maakte den veldwachter boos, want hij dacht dat Tang-Pu-Kao komedie speelde. Het was nog zo

dom niet om te doen alsof je niets verstond en niets begreep.. en hij dacht, dat de schelmse ogen van den chinees vrolijk met hem spotten...

Toen sloeg de diender met de vuist op tafel, een zware, dreu-nende slag... en hij bezwoer Tang-Pu-Kao om hem te verstaan en hem alles te vertellen wat hij, man der wet, van hem weten wilde... Zijn ogen keken nu met een ontzagwekkende dreiging. Dat hielp.. Tang-Pu-Kao scheen werkelijk iets te hebben verstaan. De lach op zijn gezicht was nu de uitdrukking van zijn hevige angst... Hij had nu verstaan dat er gevaar dreigde!

Dan ineens klapte Tang-Pu-Kao de pinda-trommel open. Zijn han-den grabbelden haastig. Met een zwaai van zijn lijf rees hij over-eind en waggelde tot voor den diender, die nu even stil zat, niet begrijpend... En hij begreep het nog niet toen de handen van Tang-Pu-Kao beverig de zijne zochten... „Pinda... pinda... lekka... ja... lekka“...

Tang-Pu-Kao grijnsde tegen den dorpsgeweldige met een smeken-de onderdanigheid, toen die het pakje pinda verschrikt op de ta-fel liet vallen, alsof het zijn han-den gebrand had. De grijns op Tang-Pu-Kao's gezicht werd nog smekender en zachtjes zong zijn melancholieke stem: „Pinda... ja... pinda“...

Er is een taal die door alle vol-ken verstaan wordt.. En de hui-lende schreeuw van een gevan-gen straatjongen: „O, diendertje, ik zal het nooit meer doen“... is maar even duidelijk als de zoe-kende handen van een sjofele Chinees, en zijn zachte fluister-stem alsof hij bang was hardop te spreken in het vreemde land: „Pinda... ja... pinda“...

En dat zijn van die dingen waar-teen zelfs het hart van een dorpsveldwachter niet gepantserd is. Zijn stem sprak gewichtig: „Dat is omkoping, man... ik zal je op de bon zette“... Maar zijn gezicht was nu niet streng meer... Daarom lachte Tang-Pu-Kao vrij-moediger... zijn mond trok er wijd van open... Zijn handen

gebaarden verlokkelijk boven het plakje pinda op de tafel: „Pinda.. pinda... ja... lekka“....

Hij keerde zich om en ging naar zijn pinda-trommel bij de stoel.. Met een zwaai slingerde hij de draagriem over zijn schouder, schikte het gevaarte recht voor zijn buik... de dassen over zijn arm wapperden.... En terwijl hij sierlijk boog met zijn hoed in de hand, sprak hij een groet in veel vreemde woorden....

Toen de deur reeds lang was dichtgevallen, zei de dorpsdiender van het eenzame plakje pinda op de tafel: „Daar heeft die arme drommel dat late legge“.... Hij nam het op, om Tang-Pu-Kao na te lopen en het hem te geven, maar bij de voordeur weifelde hij: de oude Chinees zou mis-

schien schrikken....

Toen hij buiten de deur keek, was de Pinda-man al een paar huizen verder, zijn eentonige roep zong door de straat: „Pinda.. pinda“.. Er ging een jongen voorbij.. die deed zijn mond al open om ook te zingen: „Pinda... pinda“.... maar toen zag hij den veldwachter en zijn mond klapte dicht.... De diender wenkte.... De jongen kwam schuchter nader en op eerbiedige afstand verklaarde hij: „Ik heb het niet gedaan“....

Een ander mens zou er om gelachen hebben, maar dorpsdienders lachen niet. Hij zei alleen goedkeurend: „Ja, dat weet ik wel... Luister es... Mot jij deze vijf centen es an die Pinda-chinees gaan geve... en dan heb jij hier voor je moeite een

stuk pinda.. lus jij wel.. Vort“.. Even stond de jongen bedremmeld en niet begrijpend. Toen de veldwachter zo gebiedend „vort“ commandeerde begon hij al te lopen.... Nog even keerde hij zich om: „Moet ik niks zegge“....

„Nee.. je behoef niks te zeggen.“ De jongen liep weer... hij liep zo hard als hij kon. Hij voelde achter zich twee ontzaglijke ogen. Ze discussieerden lang, de jongen en de Chinees... ze discussieerden met veel gebaren.. En allebei keken ze nu en dan naar den veldwachter op de stoep van het gemeentehuis....

Eindelijk schenen de onderhandelingen afgelopen. Tang-Pu-Kao bukte zich diep over de trommel voor zijn buik ... hij praatte nog even tegen den jongen... Dan keerde hij zich nog eenmaal om en met zijn hoed in zijn hand wuifde hij sierlijk een laatste groet naar den dorpsveldwachter

..... er was niets te schrijven.

Moltenaar

op de stoep.... De jongen bleef nog staan, alsof er iets niet goed was.... Uit de verte keken ze naar elkander, de jongen en de diender.... Dan stak de jongen allebei zijn handen in de lucht, en in elke hand was er iets....

De diender foeterde: „Wel zo'n aap van een jongen“....

De aap van een jongen slenterde achter Tang-Pu-Kao aan... en telkens bracht hij zijn hand aan zijn mond....